

VĚTRNÍK

ZPRAVODAJ Č. 1.

VYSOKÉ NAD JIZEROU

Program:

DNES -- 1.10.1983 -- SOBOTA

- 11.00 -- vítání DS K.Högra z Květné na MěstNV
- 12.45 -- Větrovanka před Krakonošem
- 13.00 -- vítání DS K.Högra z Květné před Krakonošem
- 13.45 -- vítání DS Bystřice u Benešova na MěstNV
- 14.30 -- Větrovanka před Krakonošem
- 15.00 -- vítání DS Bystřice u Benešova před Krakonošem
- /Po vítání DS z Bystřice se uskuteční setkání hostů, poroty a organ. štábu v malém sále Krakonoše./
- 16.00 -- Slavnostní zahájení XIV. NP VZDS
-- Divadelní představení G. Preissová: Její pastorkyňa
- 19.30 -- G.Preissová: Její pastorkyňa
- 22.00 -- setkání souboru s porotou na Větrově

Národní přehlídka vesnických a zemědělských divadelních souborů

Významné kulturní tradice vyzvedáme dnes, v podmínkách společnosti, cílevědomě a intenzívně uskutečňující program výstavby rozvinutého socialismu především proto, abychom dali nové podněty našemu současnému dramatickému umění. Abychom orientovali tvůrčí potenciál socialistické divadelní fronty na co nejvyšší uspokojování a rozvíjení kulturních potřeb a zájmů pracujících, na zvyšování jejich kulturní úrovně a obohacování duchovního života o nové hodnoty socialistického umění. ...

Úspěch estetické výchovy v socialistických podmínkách spočívá i na rozvoji

ROK ČESKÉHO DIVADLA NENÍ JEDNORÁZOVOU SLAVNOSTNÍ AKCÍ

zájmové umělecké činnosti, v našem případě zájmové divadelní činnosti, která má v našich zemích velmi bohatou tradici. Tato činnost v sobě obsahuje ideově emocionální jádro, schopné navozovat žádané změny objektivní reality i osobnosti člověka, umožňuje člověku hlouběji se seznámovat s divadelní kulturou, rozvíjet jeho schopnosti a dovednosti, vytvářet kolem sebe krásu. Rozvoj zájmové umělecké činnosti naplňuje socialistickou koncepcí volného času, která na rozdíl od buržoazních koncepcí jednostranně zdůrazňující samotný akt aktivit volného času spojuje uspokojení z činnosti samé v dialektické jednotě s uspokojováním určitých společenských požadavků, jež se promítají do /pokračování na straně 2/

ITRA - 2.10.1983 - NEDELE

- 9.00 -- Seminář o Preissové
Její pastorkyni -
malý sál Krakonoše
- 13.30 -- rozloučení s DS Kvě-
tná /malý sál/
- 14.30 -- vítání DS Jaroslav z
Luže na MěstNV
- 14.45 -- Větrovanka před Kra-
konošem
- 15.00 -- vítání DS Jaroslav z
Luže před Krakonošem
- 16.00 -- Divadelní představe-
ní J.Zeyer: Radúz a
Mahuléma
- 19.30 -- J.Zeyer: Radúz a
Mahuléma
- 22.00 -- setkání DS s patrony
na Větrově

Porota XIV.NP VZDS pracuje
v tomto složení: předseda
Antonín BAŠTA, režisér Malého
divadla v Českých Budějovicích,
členové Helena Beránková,
vedoucí divadelního oddělení
ÚKVČ, JUDr. Zdeněk Kokta, ochot-
ník, Jaroslav Šindelář, Zdeněk
Pošíval, režisér a dramaturg,
tajemnicí poroty je tentokrát
Leona Primová z ÚKVČ.

=====
Tak jako téměř každoročně
privítáme i letos ve Vysokém
nováčky mezi vystupujícími
soubory. Jsou hned tři :
divadelní soubory z Luže, Rad-
nice a Maštova. Věříme, že se
jim mezi námi bude líbit a že
se do Vysokého budou rády vra-
cet - tak jako soubory, které
už známe. Květná zde vystoupí
na prkna jeviště podruhé /pa-
matujeme si Maryšu na XI.NP/,
Strážkovice potřetí /Kákoš:
Dům pro nejmladšího syna a
Krasnogorov: Tak kdo k čertu
odejde na XI. a XII.NP/, Libi-
ce nad Cidlinou rovněž potřetí/
Zelenka: Bumerang, Jílek: Dvo-
jitý tep srdce na VIII a IX.NP/.

2
/pokračování ze strany 1/

potřeb a zájmů jednotlivců. Zájmové soub-
ry umožňují rozvoj kolektivní tvořivosti,
stimulují veřejnost k podobnému využívání
volného času, podílejí se také na specifi-
kém zprostředkování hodnot divadla. Pod-
statná je pro nás skutečnost, že zájmová
divadelní činnost velmi kladně ovlivňuje
vztah k divadelní kultuře v současném vývo-
ji životního způsobu socialistického člově-
ka. ...

Divadlo má v socialistické společnosti
důležité politické poslání. Tato skutečnost
se objevuje často v různých prohlášeních,
v programech a usneseních, ale není vždy
důsledně uplatňována v tvůrčí i řídicí ob-
lasti, ani dostatečně vysvětlována široké-
mu okruhu diváků. Musíme se neustále učit
přibírat do svých úvah nové skutečnosti,
musíme se učit chápat základní úkoly for-
mulované ve stranických dokumentech jako
linii, jejíž rozpracování je úkolem tvůr-
čích i řídicích pracovníků na všech stup-
ních. V tomto naplnění základních úkolů -
jmenovitě při utváření osobnosti člověka
a mezilidských vztahů - máme ještě hodně
nevyužitých možností. Musíme dbát i o to,
aby specializace a odbornost nám nezastře-
ly pohled na celek, abychom nenadřazovali
jednotlivosti nebo dokonce i nahodilosti
nad obecné zákonitosti vývoje společnosti
i oboru.

Naše divadelnictví stojí v současné spo-
bě před vzácnou příležitostí, jak účinně
a konkrétně přispět k naplňování těchto
cílů. Jedním z hlavních poslání Roku české
ho divadla je proto ukázat, jak daleko jsme
dospěli ve vývoji našeho divadelnictví,
dát celé naší veřejnosti nahlédnout do
tvůrčí dílny dramatického umění, všestranně
vyvolávat inspiraci pro další tvorbu.
Nejde tedy o jednorázovou slavnostní pře-
hlídku divadelní tvorby, ale o co nejefek-
tivnější vytěžení závěrů ze současného
stavu pro další rozvoj československého
socialistického divadelnictví.

MILAN KLUSÁK, min.kult.ČSR
/úryvky z článku v Nové
Mysli 1/83/

NEPŘEHLÉDNĚTE!-NEPŘEHLÉDNĚTE!-NEPŘEHLÉDNĚTE!

Na 4.straně našeho zpravodaje jsme v
nulých letech otiskovali úryvky z meto-
dických materiálů, sloužících amatérským
divelníkům. Letos, v rámci oslav Roku české
ho divadla, chceme se obracet k naší
divelní tradici. A kde jinde začít, než
ve Vysokém nad Jizerou.

ČTĚTE NA STRANĚ 4 !

bory z Karolínky a z Bystřice u Benešova už mají ve Vysočíně téměř "domovské právo": Jejich sedm účastí /a u Bystřice ještě osmá mimo soutěž/ hovoří za vše. Připomeňme si je. Karolínka - Holberg: Jeppe z vršku, Furmanov: Čapajev, Bukovčan: Luigiho srdce, Vasiljev: Nestřílejte bílé labutě, Hrubín: Křišťálová noc, Čapek: Válka s mloky, Molière: Tartuffe. Bystřice - Šrámek: Měsíc nad řekou, Rannet: Kriminální tango, Figueiredo: Liška a hrozny, Rodovský: Hadí ostrov, Čechov: Strýček Váňa, Shaw: Čokoládový hrdina, Braginskij-Rjazanov: S nejčistšími úmysly /mimo/, Jílek: Můj hrad.

Všem souborům přejeme příjemný pobyt a nezbytné "zlomte vaz"!

OTÁZKY PRO ...

=====

... Stanislava Popelku, vedoucího divadelního souboru ZK ROH Moravské sklárny z Květné.

+Název vašeho souboru je spojen u návštěvníků vysockých přehlídek s inscenací Maryši. Vybíráte stále z klasiky? Proč jste nastudovali právě Její pastorkyňa?

-O-

"Je možné, že vysočtí návštěvníci nás budou považovat za specificky folklorní soubor, protože již podruhé se jim s takovou hrou představíme. Ale není tomu tak. Do repertoáru zařazujeme i hry současné. Loni jsme nastudovali Hubačův dům na nebesích, za který jsme na krajské přehlídce dostali hlavní cenu. Naše neúčast na XIII. NP nám byla zdůvodněna tím, že nejsme vesnickým souborem." Proč tedy Její pastorkyňa? Hru jsme viděli jednak jako velmi vhodnou k Roku českého divadla, a potom, hra nám byla blízka natolik, že jsme rozhodli ji upravit do nářečí, zvolili vhodné kostýmy a zpěvy přímo z naší obce. Hra dostala nový pohled a všude ji velmi příznivě přijímali." +Co je u vás nového a jak oslavujete Rok českého divadla?

-O-

"Rok českého divadla jsme oslavovali nejen touto hrou, ale i jinými akcemi, jako například estrádním programem k MDŽ a pro duchodce. Tím jsme ovšem neskončili. Před námi jsou další akce."

Bl.č.216/83

"... ať žije dobrá vůle poznávat dobro a krásu a utíkat kousek ztemnělé cesty s tou svojí lampičkou - aspoň kousek."

G A B R I E L A P R E I S S O V Á

1862 - 1946

Koncem 80.let minulého století zazněly proti kosmopolitní líbivé koncepci buržoazního divadla do této uzavřené říše lesklého pozlátka jako hlasy z polnice nové hry, nesející na jeviště syrovou vůni obyčejného českého života. Tehdejší dramaturg Národního divadla Ladislav Stroupežnický uplatnil scéně jako vedoucí umělecký princip realismus. Kromě překladů začal uvádět i hry původní - mimo jiné Preissově Gazdinu robu /1889/ a Její pastorkyňa /1890/. Autorka je napsala ve svých sedmadvaceti a osmdvaceti letech.

Málokterá hra v dějinách našeho divadla rozvířila hladinu veřejného života tak prudce, jako Její pastorkyňa. Kolem premiéry vzplanula vášnivá diskuse, v níž se rošetřilo silnými slovy. Jedna strana - to byly hlasy, hlava nehlava bijící do hry, do její "drzé a opovážlivé" autorky i do celého toho směru, který "lidu stále jemu tu stinnou, temnou stránku našeho života ukazuje". Na druhé straně můžeme v této diskusi číst výroky vášnivě zaujatých vyznavačů a propagátorů pravdy na divadelní haly pokrokových kritiků s M.A.Šimáčkem a Ladislavem Stroupežnickým v čele, hlasy, které přály novému směru, přinášejícímu požadavek pravdivého zobrazení soudobé české společnosti.

Také u lidového obecenstva měla Její pastorkyňa úspěch a Preissově došlo na děkovných dopisů. Přesto se však autorka na nějakou dobu odmlčela a později už nikdy nenapsala dílo, dosahující významu dříve jmenovaných her. Přesto má své pevné a nezastupitelné místo v dějinách českého divadla a literatury jako průkopnice realistické tvorby 19.století. /podle materiálů z programu Stát.div.v

prozradíte nám, co chystá-
dál?

-O-

+Předpokládali jsme, že do Vá-
noc nastudujeme vhodnou sou-
časnou hru. Její premiéru však
budeme muset posunout do jar-
ních měsíců, neboť náš stálý
poradce P. Rímský bude pohos-
tinsky režirovat v NDR. Kromě
hry s dospělým souborem hodlá-
me nacvičit hru se žáky místní
základní školy."

Za rozhovor poděkovala

-ae-

KRAKONOŠOVA HLÍDKA

/Stálá rubrika vládce Krko-
noš/

Vážení přátelé, nemusím už
vydávát mimořádnou přílohu
jako v loňském roce: stal
jsem se řádným členem redak-
ce Větrníku, protože jsem se
osvědčil. Byla mi přidělena
tato rubrika na čestném mís-
tě hned vedle četby o našich
divadelních tradicích, čehož
si pochopitelně vážím.
O to víc se budu snažit,
abych vás co nejlépe infor-
moval, co se kde šustne.

Nejdřív vás všechny, kdo
jste přišli pobejt a které
jsem dosud nepozdravil,
srdečně vítám. Docela nejd-
řív jsem přivítal ing. Vladi-
míra Palivce z Radonice u
Kadaně, který přijel na ná-
rodní přehlídku jako první,
protože už se nemůže dočkat.

Ale ještě předtím jsem
obdržel dopis od rejži světo-
známého souboru Vobskočák.
Bude Fimfárum! Totiž Fimfá-
ra: Malá Fimfára a jedno
Velké Fimfárum!!! Víc vám
zatím neprozradím, ale těšte
se, jako se těším já.

=====

VĚTRNÍK, zpravodaj XIV. národ-
ní přehlídky vesnických a
zemědělských divadelních
souborů. Vydává OŠ NP VZDS.
Redakce: Alena Exnarová, Miloš

Citujeme z knihy Příspěvky k dějinám čes-
kého divadla, kterou uspořádal Jan Ladecký a
vydal Divadelní odbor N.V.Č. v Praze roku 1898.

"Pokud známo, byl prvním podnikatelem di-
vadelních her českých Jan Petruška ve Vysockém
pod Krkonošemi, čtenář a "znatel písma", kte-
rý dostával od bratra svého, tkalounkáře v Pra-
ze, rozličné knihy, z nichž sousedům předčítal.
Říkalo se mu obecně "písmák".

Roku 1789 meškal Jan Petruška v Praze u sv-
ho bratra na návštěvě, i šli se podívat do
c.k.vlasteneckého divadla", totiž do pověst-
né Boudy" toho času pro české hry na Václavském
náměstí zbudované. Viděli tam hráti "Břetislav-
a a Judytu" a v blahém vytržení napadlo Pet-
rušku, že by mohl pro své krajany také ně-
jakou hru složit. Od myšlenky ke skutku nebylo
dávno: Petruška složil hru "Brunclík" zvanou
známé starodávné pověsti mnohokrát tištěné.

V podzimu r. 1786 dáván "Brunclík" ve Vyso-
ckém od dospělejších žáků, Petruškou k tomu
•vičených. Hra se opakovala několikrát v
botu a v neděli, k Vánocům pak uvedl Petruška
na divadlo nový kus "Jenovefu". Tak i v
následujících až do r. 1793 dával Petruška
né hry, jako "Josef Egyptský" a "Narození",
a sice hráno v různých domech soukromých, v
nících málo prostranných.

Obecenstva přibývalo, žáci vzrostli v jino-
chy a žádost po nějakém řádnějším divadle
la hlasitá. Roku 1798 postaveno divadlo v

C I T U J E M E

nici, kde v podzimu dával se opět "Brunclík",
i docházeli od té doby do divadla vysockého
také občané z okolí.

Mezi divadelními chovanci Petruškovými
nikl František Vodsedálek, který nepřestal
divadle ve svém rodišti, ale shromáždil ně-
lik soudruhů pouštěl se s nimi také do obcí
jiných, kde hlavně hry z dějin biblických
řádal. Hlavním působištěm Vodsedálkovým byla
Stará Ves. O podniku Vodsedálkově lze říci, že
pozbyval rázu pouhého ochotnictví; Vodsedálek
byl už ředitelem společnosti jakž takž or-
zované, neboť vyplácel soudruhům svým, ho-
z z řemeslnictva rekrutovaným, cestovní útr-
a obstarával jim na cestách i stravu, kter-
to náklady z výtěžku her uhrazoval.

František Vodsedálek hrával v Podkrkonoší
až do let dvacátých našeho století. Řemes-
l byl krejčí a za mládí svého ani psátí a
se nenaučil. Avšak pilností a vytrvalostí to-
ho dovedl, že jako Petruška sám divadelní
si skládal a ve scénu uváděl. R. 1811 proto-
ván v Staré Vsi po celé léto Vodsedálek
"Mojžíš" v každou neděli a svátek a obce
z okolí míval hojnost. R. 1812 dával hru
"Tobiáš" a r. 1813 hru "David". Později lí-
se jeho "Nová komedie o svatém Petru a Pavlu",
pak "Daniel" a konečně zmohl se i na drama
biblické s titulem "Nová komedie o Libuši".
František Vodsedálek zemřel ve vysokém věku
r. 1846."